

Yeni YOL

yeni_yol@mail.ru

İCTİMAİ QƏZET

იენი იოლი საზოგადოებრივი გაზეთი

qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur

**İCTİMAİ QINAQ YOXSA İCTİMAİ NİFRƏT
VƏ YA
AZƏRBAYCANLILARIN İMİCMYERLƏRİ**

**RUHUN TƏMƏL
QİDASI - NAMAZ**

**GÜRCÜSTAN AZƏRBAYCANLILARI
ANA DİLLƏRİNİ BİLİRLƏRMİ?**

**FRİDRİX BODENŞTEDTİN
"ŞƏRQDƏ MİN BİR GÜN"
ƏSƏRİ**

GÜRCÜSTAN, AZƏRBAYCAN VƏ TÜRKIYƏ MÜDAFİƏ NAZİRLƏRİ GÖRÜŞÜBLƏR

Azərbaycan Respublikasının Qəbələ şəhərində Gürcüstan, Azərbaycan və Türkiyə müdafiə nazirləri arasında üçtərəfli görüş keçirilib. Gürcüstanın müdafiə naziri Levan İzoria azərbaycanlı həmkarı general-polkovnik Zakir Həsənovla görüşüb.

Tərəflər iki ölkə arasında hərbi əməkdaşlığın gələcəkdə daha da dərinləşəcəyinə ümidvar olduqlarını ifadə ediblər. L.İzoria Gürcüstanın suverenliyi və ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyinə görə Azərbaycan tərəfinə minnətdarlığını bildirib. Nazir Gürcüstan-Azərbaycan və Gürcüstan-Azərbaycan-Türkiyə formatı çərçivəsində müdafiə sahəsində fəal əməkdaşlığın olduğunu qeyd edib.

Görüş çərçivəsində Gürcüstanın müdafiə naziri türk həmkarı Hülusi Akarla görüşüb. L.İzoria Gürcüstanın Avroatlantikaya inteqrasiyası yolunda Türkiyənin rolundan danışib və ölkənin Avroatlantik inteqrasiyasının sürətləndirilməsindəki dəstəyə görə türk həmkarına təşəkkür edib. NATO-Gürcüstan mövcud paketinə (SNGP) Türkiyənin də qoşulması məsələsinə diqqət yetirilib.

Görüşdə söhbətin əsas mövzularından biri Qara dəniz regionunun təhlükəsizliyi olub. L.İzoria qeyd edib ki, Qara dəniz regionunun ayrılmaz hissəsi olaraq Gürcüstan regionun təhlükəsizliyinin möhkəmlənməsi prosesinə öz töhfəsini verməyə doğru can atır və bu baxımdan NATO ilə birgə tədbirlər üzərində çalışmalara davam edir.

Nazirlər Gürcüstan və Türkiyə arasında müdafiə sahəsində ikitərəfli əməkdaşlığın əhəmiyyətli məsələlərini də müzakirə ediblər.

Qeyd edək ki, Qəbələdə keçirilən üçtərəfli görüş çərçivəsində Azərbaycanın və Gürcüstanın Müdafiə Nazirlikləri arasında 2019-cu il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq planı imzalanıb.

ABŞ DÖVLƏT KATİBİ: "GÜRCÜSTAN ABŞ-İN STRATEJİ TƏRƏFDAŞIDIR"

"ABŞ ilə Gürcüstan müdafiə, təhlükəsizlik, ticarət və energetika sahələrində uğurlu əməkdaşlıq edirlər. Gürcüstan ABŞ-ın strateji tərəfdaşdır". Bunu ABŞ-ın dövlət katibi Mayk Pompeo ABŞ-da səfərdə olan baş nazir Mamuka Baxtadze ilə görüşdən sonra keçirdiyi birgə brifinqdə söyləyib.

M.Pompeo Gürcüstanın beynəlxalq turizm mərkəzi və qlobal təhlükəsizliyə töhfə verən ölkə olduğunu deyib.

M.Baxtadze bildirib ki, Gürcüstan ABŞ-la uğurlu əməkdaşlıq edir: "Əldə etdiyimiz bir çox nailiyyətlər ABŞ-la səmərəli strateji tərəfdaşlığın birbaşa nəticəsidir".

Baş nazir deyib ki, son 10 il ərzində Gürcüstan

ABŞ-la dinamik, hərtərəfli əməkdaşlığı inkişaf etdirib və prezident Trampın dövründə bu əlaqələr yüksək səviyyəyə çatıb.

BİRİNCİ SİNFƏ QEYDİYYAT OLUNMUŞ UŞAQLARIN SƏNƏDLƏRİ İYUNUN 13-DƏN 21-NƏ KİMİ MƏKTƏBLƏRƏ TƏQDİM OLUNMALIDIR

2019-2020-ci tədris ilində ictimai məktəblərdə 1-ci sifə elektron qeydiyyat iyunun 12-nə qədər davam etdi. 13 iyun-dan isə şagirdin valideyni və ya qəyyumu müvafiq sənədləri məktəbə təqdim etməlidir.

Sənədlər iyunun 13-dən iyunun 21-nə qədər təqdim edilməlidir. Sənədlər vaxtında təqdim olunmazsa qeydiyyat ləğv olunacaq.

Təhsil nazirliyinin bildirdiyinə əsasən, elektron qeydiyyatdan keçdikdən sonra valideyn istədiyi məktəbə aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir:

1. Uşağın doğum şəhadətnaməsinin surəti.

2. Valideynlərin şəxsiyyət vəsiqəsinin surəti.

• Şagirdin qanuni nümayəndəsinin (qa-

nuni nümayəndənin yaşayış ünvanı və telefon nömrəsi qeyd edilmiş) ərizəsi.

• Doğum şəhadətnaməsinin və ya şəxsiyyət vəsiqəsinin notarius qaydası ilə təsdiqlənmiş surəti.

Nəzərə alın ki, məktəb şagirdin əlavə fotosəklini və başqa sənədlərin təqdim olunmasını (sağlamlıq haqqında arayış və.s.) tələb etmək hüququna malikdir.

İCTİMAİ QINAQ YOXSA İCTİMAİ NİFRƏT VƏ YA AZƏRBAYCANLILARIN İMİCMEKERLƏRİ

Azər MUSAOĞLU

azermusaoghlu@gmail.com

Əvvəllər qonaqpərvər, səmimi, əməksevər, etibarlı və bu kimi başqa müsbət xarakterli etiketləri üzərində gəzdiren azərbaycanlılara bu gün ölkədə “barıq”, “14 yaşında zorla ərə verilən”, “16 yaşında qız qaçıran”, “göy satan”, “gürcü dilini bilməyən savadsız”, “narkotik satmaqla villalar tikən”, “qadına qarşı zorakı” və bu kimi mənfi etiketləri sancaqlayaraq yeni imic yaratmaq istəyirlər. İstəyirlər ona görə ki, media vasitələrindən tutmuş, sosial şəbəkələrdə bu tip xəbərlərin müzakirəsi, şərh zamanı milli faktor əsas götürülür. Jurnalist etikasına uyğun olmasa da qaçıranın-qaçırılanın, zorlayanın-zorlananın, satanın-alanın və s. milli mənsubiyyəti xüsusi vurğu ilə qeyd edilir. İmic yaratmaq istəyirlər deyəndə ki, imic artıq yaranıb (yaradılıb), etiket vurulub. Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıları yuxarıda sadaladığım mənfi etiketlərlə tanıyırlar artıq. Artıq mətbuatda, sosial şəbəkələrdə “erkən evlilik”, “narkotik alverçisinin tutulması”, “arvadını qətlə yetirib”... kimi xəbərlərdə cinayəti törədənin adı, soyadı, milli mənsubiyyəti göstərilməsə belə azərbaycanlılar minlərlə şərh yazanların qınağına çevrilirlər, yəni 16 yaşında ailə qurubsa, uşaq dünyaya gətiribse azərbaycanlıdır, qız qaçıırıbsa azərbaycanlıdır, “barıq” tutulubsa azərbaycanlıdır, villa tikibse mütləq narkotik sataraq tikib və mütləq azərbaycanlıdır... Axı bu cür yaşamaq üçün hansı məntiqə əsaslanmalı, hansı beyin quruluşuna malik olmalıdır insan (insanlar)?.. Mən demirəm söylənilənlərin, yazılanların, göstərilənlərin hamısı yalandır. Xeyr! Hamısı da doğrudur. Amma fərdlərin hərəkətini bütün millətin adına pərçimləmək qərəzsizlikdən, vicdandan, obyektivlikdən, həqiqətdən kənar aşkar əxlaqsızlıqdır və məqsəd də aydındır.

Guya Gürcüstanda bu cür halları başqa millətin nümayəndələri törətmirlərmi? Bu və ya digər cinayətlərlə bağlı yüzlərlə xəbər oxuya bilərsiniz. Amma nədənsə Kaxetidə 82 yaşlı müəllimin 13 yaşlı şagirdə qarşı seksual təcavüzü Kverno Kartlidə baş varən oxşar hadisə kimi tirajlanıb “ictimai qınağa” məruz qalmır. Tbilisidə tutulan narkotik alverçisinin evi Ponicalada tutulan narkotik alverçisinin evi kimi canlı yayımlanmış. Gürcü kəndlərində öz ana dilində yazıb-oxuya bilməyənlərə savadsız deyilmir, sosial şəbəkələrdə müzakirə olunmur. Uğurlara, yaxşı işlərə gəldikdə isə niyə azərbaycanlıların uğurları bu qədər tirajlanıb müzakirə olunmur. Bu, ictimai qınaq deyil, əzizlərim. Bu, ictimai nifrətdir. Və bu açıq-aşkar nifrəti həmin xəbərlərin, videoların altına yazılan şərhələrdə özünüz oxuya bilərsiniz. Heç nə gizlin deyil. İctimai qınaqdırsa milliyətdən, dinindən asılı olmayaraq olmalıdır. Cinayətkar qınanmalıdır da, qanunla cəzasını almalıdır da. Cinayətkarın azərbaycanlısı, gürcüsümü olur?! Cinayətkar elə cinayətkardır. Narkotik satanın azərbaycanlısı, gürcüsümü olur?! Pedofilin azərbaycanlısı, gürcüsümü olur?! Savadsız hansı millətdən olur olsun, elə savadsızdır. Guya göy satmağın limon satmaqdan fərqi nədir ki. Bir də ki, çörək pulu qazanmaq üçün göy, limon satanlardırmı günahkar, yoxsa onları bu məcburiyyətə sürükləyən şərait, mühit, sistemdir. 60-70 yaşlı adamlara niyə gürcü dilini bilmirsən deməyin özüdür insan haqlarına tüpürmək. Bir də ki, dil bilmək nə vaxtdan savad göstəricisi olub. Ona qalsa telefonumdakı tərcümə proqramı sizdən savadlıdır.

Ali məktəbdə ingilis dili müəllimim danışdı ki, 16 yaşında ailə qurub, özü də qaçırılıb. İngilis dili müəllimim milliyətcə gürcü idi. Erkən evliliyi milliyətdən asılı olmayaraq heç kəsə arzulamıram. Bunu tək azərbaycanlıların adına yazmaq, pərçimləmək, imic yaratmaq olmaz, əzizlərim. Gürcüstanda bu, qanunla cinayət olsa da əksər hallarda cəzasız qalır. Bu da azərbaycanlıların “günahı” deyil ki. Qanun işləməlidir. Qanun işləmirsə ilk növbədə günahkar elə qanundur, qanunverici orqandır, qanunu icra edəndir (etməyəndir). İşləməyən qanun da qınanmalıdır. Yoxsa azərbaycanlılar haqqında yeni imic yaradan imicmeykerlərin əlinə çox fürsətlər veriləcək.

OMBUDSMAN: “MİLLİ AZLIQLARIN MƏRKƏZİ DÖVLƏT QURUMLARINDA TƏMSİLÇİLİYİ AŞAĞI SƏVİYYƏDƏDİR”

“Gürcüstanın mərkəzi dövlət qurumlarında milli azlıqların təmsilçiliyi aşağı səviyyədədir”. Bu barədə Gürcüstan ombudsmanı Nino Lomcaria “Milli azlıqların qərar qəbuletmə prosesində iştirakı” mövzusunda həsr olunmuş dəyirmi masada çıxışı zamanı bildirib.

Onun sözlərinə görə, milli azlıq nümayəndələrinin qərar qəbuletmə prosesinə cəlb olunması istiqamətində çoxillik fəaliyyətə baxmayaraq, bu sahədə hələ də qanəedici nəticə əldə olunmayıb: “Milli azlıqların yığcam yaşadıqları bölgələrin yerli idarəetmə qurumlarında təmsilçiliyi müşahidə olunsa da, mərkəzi dövlət qurumlarında onların təmsilçiliyi aşağı səviyyədədir”.

N.Lomcaria bildirib ki, etnik azlıqlardan olan gənclər üçün dövlət idarələrində həyata keçirilən təcrübə proqramı bu istiqamətdə irəliləyişə nail olmağa imkan verir.

İnsan haqları üzrə müvəkkil qeyd edib ki, milli azlıqların vətəndaş cəmiyyətinə inteqrasiyası orta məktəblərdən başlamalıdır: “Etnik azlıqların təhsil aldıqları məktəblərdə dövlət dilinin tədris keyfiyyətinin yüksəldilməsinə ehtiyac var”.

Gürcüstanın bərabər və vətəndaş bərabərliyi məsələləri üzrə dövlət naziri Ketevan Tsixelaşvili milli azlıqların inteqrasiyasının hökumətin əsas prioritetlərindən biri olduğunu deyib: “Bu sahədə dövlətlə yanaşı, vətəndaş cəmiyyətinin də fəal iştirakı tələb olunur. Dövlətin dəstəyi ilə həyata keçirilən layihə və proqramlar sayəsində milli azlıqların dövlət qurumlarında təmsilçiliyinin artırılması ilə bağlı müsbət nəticələr əldə olunub”.

Onun sözlərinə görə, Axalkalaki rayonunda ermənilərin yerli dövlət orqanlarında təmsilçiliyi azərbaycanlıların yaşadığı

Mameuli rayonu ilə müqayisədə yüksək səviyyədədir. Dövlət naziri qeyd edib ki, parlamentdə milli azlıqlar proporsional səviyyədə təmsil olunmayıblar.

K.Tsixelaşvili milli azlıqların ali məktəblərə qəbul olunması üzrə həyata keçirilən “1+4” proqramı ilə bağlı əldə olunan uğurlardan danışdı.

Onun sözlərinə görə, ildən-ilə bu proqramla universitetlərə qəbul olan gənclərin sayı artır: “Dövlət qurumlarında 2017-ci ildən həyata keçirilən təcrübə proqramında 300-ə yaxın gənc iştirak edib. Onların bəziləri bu proqramdan təkrar yararlanıb. Bu proqram davam etdirilir və gənclərin sayının 500-ə çatacağı gözlənilir. Həmin gənclər dövlət dilini lazımı səviyyədə bilməklə yanaşı, dövlət qurumlarında iş təcrübəsinə də malik olurlar və bu da onların peşəkar kadra çevrilməsinə kömək edir”.

Dəyirmi masa milli azlıqların inteqrasiyası, dövlət dilinin tədrisindəki problemlər, mərkəzi dövlət strukturlarında təmsilçiliyi, ölkənin sosial-iqtisadi və siyasi həyatında iştirakı və digər mövzular üzrə müzakirələr aparılıb. Tədbirdə ombudsman yanında Milli azlıqlar şurasının üzvləri, etnik azlıqların təmsil olunduqları QHT təmsilçiləri iştirak ediblər.

Mənbə: Report

KÜÇƏ “RAZBORKALARINDA” TOPLAŞANLAR CİNAYƏT MƏSULİYYƏTİNƏ CƏLB OLUNACAQLAR

Gürcüstan Parlamenti birinci dinləmədə Cinayət Məcəlləsinə daxil olunacaq dəyişiklikləri dəstəkləyib. Dəyişikliyə əsasən, küçə davaları (küçə hesablaşmaları) məqsədi ilə toplaşmaq Cinayət Məcəlləsi ilə cəzalandırılacaq.

Əvvəlcədən planlaşdırılmış davanın qanunsuz müzakirəsi/həlli məqsədi ilə toplantıda iştirak etmək cərimə və ya ictimaiyyət üçün faydalı işlə 120-dən 180 saata qədər, yaxud 1 il müddətinə ev məhbusluğu ilə və ya 2 ilə qədər azadlıqdan məhrumetmə ilə cəzalandırılacaq.

Bu kimi toplantılarda zorakılıq, məcburiyyət, şəxsi həyatı təsvir edən məlumatın yayımlanması və mülkün məhv edilməsi ilə bağlı odlu silahdan istifadə edərək hədə-qorxu gəlinərsə azadlıqdan məhrumetmə

müddəti 3 ilə qədər artır.

Belə ki, bu maddə ilə nəzərdə tutulmuş hərəkəti kim törədirsə və əgər o bu haqda könüllü olaraq Cinayət Məcəlləsi prosesini həyata keçirən orqana bildirərsə, cinayətin açılmasına dəstək olarsa və onun hərəkətində başqa cinayət işarələri olmazsa cinayət məsuliyyətindən azad olunur. Məsuliyyətdən azad olma haqqında qərarı Cinayət Məcəlləsi prosesini həyata keçirən orqan verir.

“TRİBUNA” ADLI YENİ SİYASİ HƏRƏKAT YARADILIR

Gürcüstan parlamentinin bitərəf deputatı David Çiçinadze yeni siyasi hərəkat yaradır. Bu barədə o özü jurnalistlərə açıqlama verib. D.Çiçinadze bildirib ki, yeni hərəkatın adı “Tribuna” olacaq. Siyasi təşkilatın təqdimat mərasimi iyunun 22-də keçiriləcək.

“Tribuna” siyasi hərəkatı 2020-ci ildə Gürcüstanda keçiriləcək parlament seçkilərində iştirak etmək niyyətindədir.

Qeyd edək ki, D.Çiçinadze bu ilin fevralında üzv olduğu “Vətənpərvərlər Alyansı” fraksiyasından istefa verib.

TBİLİSİNİN 71 NÖMRƏLİ MƏKTƏBİNDƏ TÜRK DİLİ TƏDRİS OLUNACAQ

Tbilisinin 71 nömrəli ictimai məktəbinin əsaslı təmir edilmiş akt zalının və məktəbdə türk dili kabinetinin açılışı olub. Təmir işlərini Türk Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyi (TİKA) həyata keçirib.

Açılış mərasimində Türkiyə Cümhuriyyətinin Gürcüstandakı səfiri Fatma Ceren Yazqan, Gürcüstanın Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinin nümayəndələri Ana Abuladze və Qvantsa Qabataşvili, Qldani rayonunun majoritar deputatı Qulia Qotsiridze, Qldani-Nadzaladevi rayon re-surs mərkəzlərinin rəhbəri Xatuna Lodia, Türkiyənin Müstəqil Sənayeçi və İş adamları Dərnəyinin (MÜSİAD) Tbilisi ofisinin

nümayəndələri iştirak ediblər.

Layihə çərçivəsində 2019-2020-ci tədris ilində Yunus Emre İnstitutunun Tbilisi ofisi ilə əməkdaşlıqla məktəbdə seçim fənni olaraq türk dili tədris olunacaq.

TÜRKİYƏ SƏFİRİ MARNEULİ MERİ İLƏ GÖRÜŞÜB

Türkiyənin Gürcüstandakı səfiri Fatma Ceren Yazqan Marneuli rayonuna səfər edib. Səfər çərçivəsində səfir Mar-

neuli meri Zaur Darğallı ilə görüşüb.

F.C.Yazqan Z.Darğallını icra başçısı vəzifəsinə seçilməsi münasibəti ilə təbrik edərək ona gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Tərəflər əlaqələrin möhkəmləndirilməsi məqsədi ilə gələcək planları müzakirə ediblər.

Görüşdə həmçinin Türk Əməkdaşlıq və Koordinasiya Agentliyinin (TİKA) Tbilisi koordinatoru Necla Demirdağ da iştirak edib.

YAPONİYA BOLNİSİNİN KƏNDLƏRİNİN SU İLƏ TƏMİNATI LAYİHƏSİNƏ DƏSTƏK OLUB

Yaponiya hökumətinin dəstəyi ilə Bolnisi rayonunun Bolnisi, Zemo Bolnisi (İncəoğlu), Poladauri (Çatax) və Samtsverisi (Şəmşiyü) kəndlərində irriqasiya və içməli su təminatı sisteminin bərpası layihəsi başa çatdırılıb.

Bolnisi rayonuna səfər edən Yaponiyanın Gürcüstandakı səfiri Tadaxauru Uexara Kvemo Kartli bölgəsinin qubernatoru Şota Rexviaşvili və Bolnisi rayonunun icra başçısı David Şerazadışviliyə əməkdaşlığa görə minnətdarlığını bildirib.

Layihə Yaponiya səfirliyinin

qrant proqramı çərçivəsində reallaşdırılıb. Yaponiya tərəfi layihə üçün 82 min dollar, Bolnisi bələdiyyəsi isə 31451,02 ləri vəsait ayırıb.

Layihə sayəsində 6 mindən çox sakin içməli və suvarma suyundan istifadə edə biləcək.

BAKİ-TBİLİSİ-QARS DƏMİR YOLUNUN GÜRCÜSTAN HİSSƏSİ İLƏ 55 255 TON YÜK DAŞINIB

Ötən il sentyabrın 1-dən etibarən bu günə qədər Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun Gürcüstan hissəsi ilə 1698 yük vaqonu daşınıb. Bu barədə Gürcüstanın baş naziri Mamuka Baxtadzenin parlamentə təqdim etdiyi illik hesabatda bildirilib.

Sənədə əsasən, Marabda-Kartsax dəmir yolu hissəsində daşınan yük vaqonlarının 711-i Azərbaycandan, 987-si isə Türkiyədən daxil olub.

Yüklərin ümumi həcmi 55 255 ton təşkil edib. Azərbaycandan nəql

olunan yüklərin həcmi 23 775 ton, Türkiyədən Azərbaycana daşınan yüklərin həcmi isə 31 480 ton olub.

RUHUN TƏMƏL QİDASI - NAMAZ

Hacı BƏKİROĞLU

hacibakir@mail.ru

Mübarək Ramazan ayını yola saldıq. İftarlarıyla, sahurlarıyla, tərəveh namazlarıyla və digər xüsusiyyətləriylə qəlbimizdə bir iz buraxıb getdi. Keçən yazımızda da qeyd etdiyimiz kimi bu ibadətlər ancaq Ramazana məxsus olmamalıdır. Həyatımızın hər anına yaymalıyıq. Məhz bu ayda bir çox adamın tərəveh namazına gəldiyini gördük. Elə bu səbəblə də namazın əhəmiyyətindən yazmaq qərarına gəldik ki, bir çox oxucularımız dini mövzulara da yer ayırmamızı hər zaman xahiş edirlər.

“Dua, ibadət, bağışlanma diləmək, yalvarmaq” mənasını verən və farscadan dilimizə “namaz” olaraq keçən ibadət Qurani-Kərimdəki adı “salət”dir. “Təzim üçün əyilmək, qulluq” kimi mənalarla da gələn “salət” sözü bu mənanı verən ifadələrlə birlikdə Qurani-Kərimdə 99 yerdə keçməkdədir. 33 yerdə zəkatdan əvvəl namaz əmri vardır. Bu vəziyyət əslində namazın əhəmiyyətinə olduqca açıq bir işarədir.

Namaz o dərəcədə əhəmiyyətli bir ibadətdir ki, Hz. Adəmdən (ə.s) etibarən bütün peyğəmbərlərin və dinlərin təbliğində yer almışdır. Hz. İbrahim (ə.s) (İbrahim, 14/40), Musa (ə.s) (Maidə, 5/12), Şuayb (ə.s) (Hud, 11/87), Zəkəriyyə (ə.s) (Ali imran, 3/37), İsa (ə.s) (Məryəm, 19/31) və digər peyğəmbərlərin namaz ilə əmr edildiklərini Qurani-Kərim bizlərə xəbər verməkdədir.

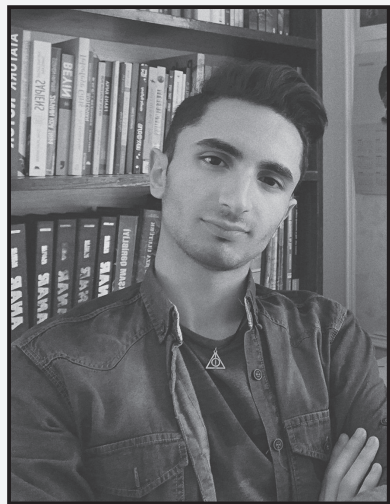
Allah Təalaya qulluq etmək üçün yaradılan insan bu təməl vəzifəsini yerinə yetirsə dünyada və axirətdə hüçura və xoşbəxtliyə qovuşar. Elə yaradılış məqsədimiz də Allaha qulluq/ibadət etməkdir. İlk vəzifəmiz, Allahın varlığına, birliyinə, Hz. Məhəmmədin (s.ə.s) peyğəmbərliyinə inanmaqdır. İmandan sonra ikinci vəzifə olaraq da namazla əmr olunmuşuq. Çünki namaz dinin dirəyi, ibadətlərin ən üstünüdür. Uca Allaha qarşı ən əhəmiyyətli ibadət vəzifəmiz gündə beş dəfə qıldığımız namazlarımızdır. Namaz Allahı sevmənin və ona səmimiyyətlə bağlanmanın bir göstəricisidir. Namaz insanı Allaha yaxınlaşdırır. Uca rəbbimiz bizə “Səcdə et və yaxınlaş” (Ələq, 19) buyurur. Demək ki, Allaha yaxınlaşmanın ən yaxşı yolu səcdə etməkdir, yəni namaz qılmaqdır. Namaz, “dinin dirəyi” (Tirmizi, İman 8), “müminin meracı” və “Cənnətin açarındır” (Tirmizi, Taharet 3). Allah qatında ən sevimli əməl odur. Peyğəmbərimizin “gözümün nuru” (Nəsai, Nisa, 1) dediyi ibadət yenə namazdır.

Namaz qılmanın maddi və mənəvi yöndən də bir çox faydaları vardır. Çünki Allah Təala bizlərə faydası olmayan heç bir şeyi əmr etməmişdir. Allah heç bir şeyə möhtac deyil. Ehtiyacı olan bizik, edilməsini istədiyini hər şeydə bizlər üçün bir çox faydalar vardır.

Peyğəmbər (s.ə.s.) hər hansı bir işdən ötrü sıxılma dərhal namaz qıladı (Əbu Davud, Tetavvif 22). Namaz insana hüçur verər. Təbii ki, namazı ədəbinə uyğun qılmaq lazımdır. “O kəslər ki, qeybə (Allaha, mələklərə, qiyamətə, qəza və qədərə) inanır, (lazımınca) namaz qılır və onlara verdiyimiz ruzidən (ailələrinə, qohum-qonşularına və digər haqq sahiblərinə) sərf edirlər” (Bəqərə, 2/3). İbadətlərin bir hədəfi də insanı ruhən və bədənlə möhkəm tutmaq, ruhi və bədəni xəstəliklərə qarşı qorumaqdır. İnsanın bədəninə qidaya ehtiyacı olduğu kimi, ruhunun da qidaya ehtiyacı vardır. Ruhun təməl qidası namazdır. Namaz insanı təklük duyğusundan qurtarar. Gündə ən azı beş dəfə təkbir alarkən dünyanı və içində olanları arxasına atan bu hərəkətiylə heç olmasa bunları demək istəyər: Bütün dünya bir tərəfə olsa mənə Allahım yetər. Mən ondan başqa boyun əyəcək kimsə tanımıram. Onsuz da müsəlmanın həyatı azanla başlayıb namazla bitir. Doğularkən qulağına oxunan azanla başlayan və ölüncə üzərinə qılınan namazla bitən bir həyatdır bu. Namaz Allaha yaxınlaşdırın və onun sevgisinə səbəb olan çox əhəmiyyətli bir ibadətdir.

Əziz oxucu! Uca Allahın Həzrəti Peyğəmbərə merac hədiyyəsi olaraq göndərdiyi və bizim də meracımız olan namazı həyatımızda tətbiq edək. Tətbiq edək ki, namaz bizi pisləklərdən qorusun. Çünki namaz qılan insan içki içməz, narkotik aludəçisi olmaz, əxlaqsız hərəkətlərə yol verməz.

Sonda isə, əziz valideynlər, sizlərə səslənmək istəyirəm. Artıq yay mövsümünü yaşayıyıq və məktəblərdə tətildir. Övladlarınızın boş-boş gəzməsindənə onları Yay Quran Kurslarına yazdırın. Ən azından bir müsəlman olaraq Quranı oxuya bilsin. Kəlimeyi-şəhadətini öyrənib müsəlmanlığını təsdiq edə bilsin.

GÜRCÜSTAN AZƏRBAYCANLILARI ANA DİLLƏRİNİ BİLİRLƏRMİ?

Elcan HACILI

eljan.gajiev@gmail.com

“Bir toplumun mövcudluğunu silmək üçün silahlara ehtiyac yoxdur, dilini unutturmaq kifayətdir”, deyir Konfutsi.

Bu yaxınlarda Gürcüstanın Dövlət Dili Departamenti müzakirələrə yol açan bir fikir irəli sürdü. Belə ki, açıqlamaya görə, Kvemo Kartlidə yaşayan azərbaycanlılar yalnız gürcü dilini deyil, eyni zamanda öz doğma dillərini də yaxşı bilmirlər.

Bu açıqlamadan sonra sizin də təxmin etdiyiniz kimi, ortalıq qarışıq; hər kəs bir ağzdan şərh yazaraq bu fikri inkar, tənqid və yeri gəldi təhqir etdi. Çox gecikmədi ki, dillərində “gürcülər bizim tariximizi silirlər” bitənlər də məsləyə qarışıb “bunlar bizə nə deməy istərlər indi, ə, bizi niyə təhqir eyllər?!” deyərək başladılar qarşı tərəfi təhqir etməyə. Ancaq səsləndirilmiş fikrin həqiqətdə əsassız olub-olmamasını bilmək üçün bu qədər səs-küyə gərək yox idi, elə həmin xəbərin altına yazılmış şərhlərə baxaraq da bilmək olardı ki, həmin o azərbaycanlı oxucular öz doğma dillərini nə dərəcədə yaxşı bilirlər.

Ana dili nəsilləri bir-birinə bağlayar. Dilini unudan, assimilyasiya olmağa məhkumdur. Təəssüflənərək ifadə edim ki, ana dili dərslərinə ümumi olaraq şagird-tələbələrin və valideynlərin marağı getdikcə azalır. Bir çox məktəbdə Azərbaycan dili və ədəbiyyatı dərsləri digər dərslərdən çox sonra tədris edilir. Üçüncü nəslin ancaq yarısı ana dilini öyrənmək üçün diqqətini dərse yönəldir. Müşahidələrimə əsasən, buna təkan verən bir neçə fikir mövcuddur. Mən hələlik bunlardan sadəcə iki tərəfin – valideyn və şagirdin fikrini qeyd edəcəm.

1. Şagird aspekti. Şagirdlərin əksəriyyətində belə bir düşüncə formalaşmışdır: “Azərbaycan dili və ədəbiyyatı dərsləri mənim nəyimə gərəkdir, onsuz da bu dərslərdən attestat imtahanı vermirik”. Bu fikirlə yatıb-duran şagird, təəccüblü deyil ki, zamanla bu iki fəndən soyuyur, get-gedə öz ana dili dərslərini oxumur, çalışmır və biganə yanaşmağa başlayır.

2. Valideyn aspekti. Valideynlərdə xüsusən də son illərdə belə bir fikir yaranıb ki, “uşağa Azərbaycan dili nəyə gərəkdir, o, onsuz da evdə azərbaycanca danışib öyrənər, əsas gürcü dilini öyrənsin, yetər”. Bu səbəbdən valideynlərdən bu cür rəftar görən şagird daha da ilhamlanır, öz fikrində yanılmadığını və ana dilini öyrənməyin çox da vacib olmadığını düşünməyə başlayır.

Bəs bizim ölkədə bütün bunlar olarkən, dünyada nə baş verir? Məsələn, Yunanıstanda və Portuqaliyada ana dilinə olan diqqətin statistikasını pik nöqtədədir. Çünki digər ölkələr bizimlə müqayisədə ana dilinin önəmini qavrayıblar. Onlar fərqi bilməyirlər ki, əgər əlavə olaraq bir xarici dili mükəmməl səviyyədə öyrənmək istəyirsənsə, əvvəlcə öz ana dilini yaxşı bilməlisən.

Biz isə hər zaman olduğu kimi bu mövzuda da öz unikalığımızla fərqlənirik. Anlamırıq ki, dil hər şeydir. Dil fikirlərimizin təzahürüdür. Dil bu və ya digər məsələlərə münasibətimizdir. Dil düşüncə tərzimizdir, baxış bucağımızdır. Ana dili kimin üçünsə bir detal, xırda bir şey ola bilər. Mənim üçün deyil. Çünki leksikamız təfəkkürümüzü formalaşdırır. Ana dilini bilməyən insan öz fikirlərini cəmləyib formalaşdırma bilməz; haqqına, hüquqlarına sahib çıxma bilməz; əsaslı bir fikir irəli sürə bilməz. Biz bu gün ana dilimizi yaxşı bilməyib ondan düzgün istifadə etmədiyimiz üçün fərqi bilməyirik və ya olmayaraq diskriminasiyalar edirik. Qadınlar haqqında “almaq” sözü belə onu eşidə-eşidə böyüyən uşaq üçün bir mahiyyət yaradır. Odur ki, dil də tənqid olunacaq, əməl də.

Biz sanırıq ki, ana dilini bilmək elə gündəlik evdə istifadə olunan məişət dilini bilməklə bitir. Xeyr, əzizlərim. Məişət dilini bilmək, ana dilini bilmək demək deyildir. Siz qəbul etsəniz də, etməsəniz də bu gün Gürcüstan azərbaycanlıları arasında ana dilini yaxşı bilənlərin sayı yox hesab edilə biləcək səviyyədə azdır.

Odur ki, xoşunuza gəlməyən və razılaşmadığınız bir fikir səsləndirildiyi zaman “Ya Allah” deyərək çəkib qılıncınızı qınınızdan çıxarıb əks fikir səsləndirənlərə qarşı hücum etməyə tələsməyin. Bu mövzuda verilmiş açıqlamanın heçmi haqlılıq payı yoxdur? Hər gün üzübüz qarşılaşdığımız, universitetdə oxuyan, sosial şəbəkələrdə fikirlərini, tənqidlərini yazan neçə nəfərimiz öz ana dilində fikirlərini səliss və düzgün ifadə edə bilir? Bu sualın cavabını sizlərə buraxıram.

KETEVA TSIXELASHVILI: “1+4” PROQRAMI TƏKMİLLƏŞDİRİLƏCƏK

“Gürcüstanda milli azlıqlardan olan gənclərin ali məktəblərə qəbulu üçün həyata keçirilən “1+4” proqramı təkmilləşdiriləcək”. Bu barədə Gürcüstanın bərabərlik və vətəndaş bərabərliyi məsələləri üzrə dövlət naziri Ketevan Tsixelashvili qeyd olunan proqramla bağlı aparılmış araşdırmanın nəticələrinin təqdimatında bildirib. Onun sözlərinə görə, araşdırma nəticəsində proqramın müsbət tərəfləri və mövcud problemlər müəyyən olunub.

“Bizim vətəndaşlar xarici ölkələrdə deyil, daha çox öz vətənlərində təhsil almağa üstünlük verirlər. Gürcüstan hökuməti də insan resurslarının ölkəni tərk etməməsində maraqlıdır. Biz araşdırmanın nəticələrindən istifadə edərək “1+4” proqramının effektivliyini artırılması istiqamətində iş aparacağıq”, - deyərək K.Tsixelashvili bildirib.

Dövlət naziri proqramın artıq kifayət qədər uğurlu olduğunu deyib. O, 2010-cu

illə müqayisədə bu proqram üzrə ali məktəblərə qəbul olan tələbələrin sayının yeddi dəfə artdığını qeyd edib.

Tədbirin sonunda “1+4” proqramı üzrə təhsil alan və dövlət qurumlarında təcrübə keçən uğurlu gənclərə sertifikatlar və xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

Mərasimdə Gürcüstanın təhsil, elm, mədəniyyət və idman nazirinin müavini İrina Abuladze, Dövlət Xidmətləri Bürosunun direktoru Eka Kardava və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

ALİ MƏKTƏBLƏRƏ QƏBUL OLAN MİLLİ AZLIQLARIN SAYI 5 DƏFƏ ARTIB

Baş nazir Mamuka Baxtadzenin parlamentə təqdim etdiyi illik hesabatda əsasən, ötən il Gürcüstanda milli azlıqlar üçün nəzərdə tutulan “1+4” proqramı ilə 1231 abituriyent ali məktəbə qəbul olub. Bu göstərici 2010-cu illə müqayisədə 5 dəfə çoxdur.

2018-ci ildə bu proqram əsasında tələbə adını qazananların 190 nəfəri dövlət qrantı hesabına təhsil alır.

Hesabatda qeyd olunub ki, milli azlıqlardan olan tələbələr arasında dövlət idarələrində təşkil olunan təcrübə proqramına maraq artır. Gürcüstanın bərabərlik və vətəndaş bərabərliyi məsələləri üzrə dövlət naziri aparatının dəstəyi ilə 2017-ci

ildən həyata keçirilən təcrübə proqramında bu günə qədər 269 gənc iştirak edib.

Qeyd edək ki, “1+4” proqramı artıq 8 ildir tətbiq olunur. 2018-2019-cu tədris ilində 788 azərbaycanlı gənc bu proqram üzrə Gürcüstan universitetlərinə qəbul olub.

QEYRI-GÜRCÜ DİLLİ MƏKTƏBLƏR ÜÇÜN YENİ DƏRSLİKLƏR NƏŞR OLUNACAQ

Gürcüstanın Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinin məlumatına əsasən, 2019-2020-ci tədris ilində Gürcüstanın azərbaycandilli məktəbləri üçün yeni dərsliklər nəşr olunacaq.

Məktəbəqədər və ümumi təhsilin inkişafı departamentinin sədr müavini Eka Lecava bildirib ki, dərsliklər I-VI sinifləri əhatə edəcək. Onun sözlərinə görə, həmin dərsliklər yeni milli plana uyğun hazırlanıb.

“Qeyri-gürcü dilli məktəblər üçün dərsliklər Azərbaycan, erməni və rus dillərində nəşr olunacaq. Gürcü dili və ədəbiyyatı dərsləri də yenilənəcək”, - deyərək E.Lecava bildirib.

Gürcüstanın Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyi dərsliklərin nəşri ilə bağlı artıq tender elan edib. I-VI siniflər üçün 1 817 800, VIII-XII siniflər üçün 355 160 kitab və iş dəftərlərinin nəşrinə, ümumilikdə, 7 milyon 790 239 ləri xərclənəcək.

VAHİD MİLLİ İMTAHANLAR İYULUN 1-DƏN BAŞLAYIR

2019-cu ilin Vahid Milli İmtahanlarının keçiriləcəyi vaxt məlumdur. İmtahanlar iyulun 1-i Gürcü dili və ədəbiyyatı imtahanı ilə başlayacaq və 23 iyulda Fizika imtahanı ilə başa çatacaq.

Vahid Milli İmtahanların vaxtı:

- 1-2 iyul (Birinci və ikinci sessiya) - Gürcü dili və ədəbiyyatı;
- 1 iyul (Birinci sessiya) - Abxaz dili;
- 1 iyul (Birinci sessiya) - Osetin dili;
- 3-4 iyul (Birinci və ikinci sessiya) - Ümumi qabiliyyət;
- 5 iyul (Birinci sessiya) - Riyaziyyat;
- 5 iyul (İkinci sessiya) - Tələbələrin qrant müsabiqəsi;
- 8-9 iyul (Birinci və ikinci sessiya) - İngilis dili;
- 8 iyul (Birinci sessiya) - Rus dili;
- 8 iyul (İkinci sessiya) - Alman dili;
- 8 iyul (İkinci sessiya) - Fransız dili;
- 10 iyul (İkinci sessiya) - Kimya;
- 11 iyul (İkinci sessiya) - Biologiya;
- 12 iyul (İkinci sessiya) - Təsviri və tətbiqi incəsənət;
- 15 iyul (Birinci və ikinci sessiya) - Tarix;
- 16 iyul (Birinci və ikinci sessiya) - Coğrafiya;
- 19 iyul (İkinci sessiya) - Vətəndaş təhsili;
- 22 iyul (Birinci sessiya) - Ədəbiyyat;
- 23 iyul (Birinci sessiya) - Fizika.

Qiymətləndirmə və Milli İmtahanlar Mərkəzinin məlumatına görə, Vahid Milli İmtahanlara 41 000-ə qədər abituriyent qeydiyyat olunub.

MAGİSTRATURA İMTAHANLARININ VƏ TƏLƏBƏLƏRİN QRANT MÜSABİQƏSİNİN VAXTI ELAN OLUNUB

2019-cu ilin ümumi magistr imtahanlarının və tələblərin qrant müsabiqəsinin vaxtı məlumdur.

Magistraturaya qəbul imtahanları iyulun 17-si başlayacaq və iyulun 24-ü başa çatacaq. Qrant müsabiqəsi isə iyulun 5-i keçiriləcək.

2019-cu ilin ümumi magistr imtahanlarının vaxtı:

- 17 iyul (İkinci sessiya) - Oxunan mətnin dərk edilməsi, analitik yazı (Testin tipi - B);
- 18 iyul (İkinci sessiya) - Məntiqi müzakirə, miqdar müzakirəsi (Testin tipi - B);
- 22 iyul (İkinci sessiya) - Oxunan mətnin dərk edilməsi, analitik yazı (Testin tipi - A);
- 23 iyul (Birinci sessiya) - Oxunan mətnin dərk edilməsi, analitik yazı (Testin tipi - C);
- 23 iyul (İkinci sessiya) - Məntiqi müzakirə, miqdar müzakirəsi (Testin tipi - A);
- 24 iyul (Birinci sessiya) - Məntiqi müzakirə, miqdar müzakirəsi (Testin tipi - C).

2019-cu ilin tələbələrin qrant müsabiqəsinin vaxtı:

- 5 iyul (İkinci sessiya) - Tələbələrin qrant müsabiqəsi.

Qiymətləndirmə və Milli İmtahanlar Mərkəzinin məlumatına görə, magistraturaya qəbul imtahanlarına 12 000-ə yaxın, tələblərin qrant müsabiqəsinə isə 4 600-ə qədər tələbə qeydiyyat olunub.

2020-Cİ İLDƏN MÜƏLLİMLƏRDƏN NƏ TƏLƏB OLUNACAQ

Müəllim 2020-ci ildən statusunu qaldırmağa qərar verərsə nəyi qane etməlidir, bu il pul mükafatından imtina edən pensiya yaşlı müəllimlər nə ala bilməyəcəklər və məktəbin necə olmasına kim qərar verir? "Batumelebi" saytının bu və digər suallarını Müəllimlərin Peşəkar İnkişafı üzrə Milli Mərkəzin rəhbəri Berika Şukakidze cavablandırır.

– Cənab Berika, 2020-ci ildən müəllim yeni sistemlə qiymətləndiriləcək, əsasən nə dəyişəcək?

– Müəllimin qiymətləndirilməsinin yeni modeli maksimum dərəcədə məktəbə istiqamətlənib. Əgər biz bu sistemə kömək etmək istəyiriksə vahid sistem qurmalıyıq. Bu, məktəbə desentralizasiyanın gətirilməsi deməkdir. Məktəb öz qayğısına özü qalmalıdır. Müəllimlər Evini və başqa heç kəsi gözləməməlidir ki, kimsə onlara başçılıq etsin. Biz metodoloji olaraq kömək edəcəyik, amma idarə və icra onların işidir.

– Yeni modelə əsasən statusu qaldırmaq necə olur? Müəllim xüsusi imtahan verir, əlavə fəallıqlara ehtiyac varmı?

– Hazırlanan versiyalardan birinə görə, müəllim statusunu saxlayır, ancaq məktəbin ona qarşı müəyyən tələbləri olacaq. Məktəb özü dərs prosesini qiymətləndirəcək, tədqiqat aparacaq, tədbirlərdə iştirak edəcək. Müəllim peşəkar inkişaf üçün təlimlərdə iştirak edəcək. Məsələn, baş müəllim il ərzində tədqiqatda 18 saatlıq inklüziv təhsil, məktəb təhlükəsizliyi, bulinq və.s. mövzularda təlim keçməli olacaq. Ancaq bu ehtiyacları məktəb müəyyən edəcək. Bu təlimləri keçərsə hesablanacaq və müəllim statusunu saxlayacaq.

– Yəni yalnız təlimlər keçməkləmi müəllimlər statusu saxlayacaq?

– Təlimlər, məktəb aktivlikləri, tədqiqat aparmaq – məktəbin etməli olacağı bir çox paket olacaq.

– Kredit toplamaq üçün də həmin paket idi.

– Yox, əgər pedaqoq statusunu qaldırmaq istəyirsə o, peşə qabiliyyəti imtahanı verməlidir. Fənn kompetensiyası onsuz da təsdiqlənmiş olacaq və iki dəfə imtahan verməyəcək ki. Ona görə də, peşə qabiliyyəti testi çətin və praktiki işlərlə yüklənmiş olacaq. Məsələn, test laboratoriyada da ola bilər.

– Müəllim testi keçə bilmərsə nə olacaq?

– Statusunu dəyişə bilməyəcək. Hər müəllimin statusuna uyğun tələblər məktəbdə müqavilə əsasında olacaq. Müqavilənin şərtlərini yerinə yetirməzsə direktor onu işdən azad

edə bilər, amma statusunu müəllimdən heç kim ala bilməz.

– Bildiyimiz kimi, məktəb idarəsinin yeni modelinin əsası qoyulur. Pilot hansı mərhələdədir – köməkçi qruplar məktəblərdə artıq işlərini başa vurublar mı?

– 62 məktəbdə yeni məktəb modelinin əsası qoyulur. Biz yayda toplaşacağıq, pedaqoqları da toplayacağıq, uşaqları da sorğulayacağıq ki, baxaq görək nə yaxşı işlədi, nə pis işlədi. Sentyabrda yeni məktəblərə pilot daxil edildikdə bu təcrübəni nəzərə alacağıq. Bu, gürcü təhsil modelidir və onun yaradılmasında faktiki olaraq məktəblərin özləri iştirak edirlər.

– Bu il müəllimlərin müəyyən hissəsi məktəbi tərk edəcək. Bu il pensiya yaşında olmayanlar, ancaq iki-üç il pensiya yaşına çatacaq müəllimlərə də dövlət xüsusi pensiya təyin edəcəkmi, yoxsa onlar mövcud standartları pensiya alacaqlar?

– 25 il ərzində bu layihə ilk dəfə həyata keçirildi. Ona görə də iki-üç ildən sonra nə olacaq buna dəqiq cavabım yoxdur. Biz prosesi müşahidə etməliyik. Maliyyə Nazirliyi hər şey etdi ki, bu 100 milyonu tapsın. Təəssüf ki, Gürcüstanın büdcəsinin bu qədər dəbdəbəsi yoxdur.

Biz Gürcüstanın 2083 ictimai məktəbində sinif, pedaqoq və fənnə əsasən statistikasını apardıq və dəqiq bilirəm ki, həradə defisit yarana bilər. Pensiya yaşına keçəcək müəllimlər haqqında yalnız bu ilin deyil, növbəti dörd ilin statistikasını da apardıq.

Dünənki göstəricilərə görə (mayın 25-ni nəzərdə tutur – RED), 5 min pensiya yaşlı müəllim məktəbdən getmək üçün müraciət edib. Bu o deməkdir ki, müəllim peşəsinə bu sayda yeni pedaqoq daxil olacaq və bu, gənclər üçün yaxşı mesajdır.

– 12 min müəllimin peşəsinə tərk etdiyi halda yüz milyon ləri xərclənəcək. Qalan məbləğ nəyə sərf olunacaq?

– Buna cavabım yoxdur. Çox sayda pedaqoq qeydiyyatdan keçib, əgər imtahanı verə bilməzlərsə ikinci dəfə dekabrda cəhd göstərə bilərlər. Əgər müəllim bu il iki dəfə kompetensiyasını təsdiq edə bilməyibsə 2020-ci ilin iyulunda onun məktəblə müqaviləsi bitəcək, yeri vakant olacaq, əgər daha kompetensiyalı biri gələrsə həmin müəllim pul mükafatı almadan məktəbdən gedəcək.

Bu təşəbbüs ona görədir ki, müəllim özü qərar versin. Biz hamıya imkan veririk ki, hazırlaşsın, imtahanı iki dəfə versin. Əgər müqaviləsi bitən müəllimin yerinə əvəzedici gəlməzsə, heç kəsi vəzifəsindən azad etməyəcəyik.

MÜƏLLİMLƏRİN İMTAHANI İYULUN 10-U BAŞLAYIR

Müəllimlərin kompetensiyalarını təsdiqləmə üzrə imtahanı cari ilin 10 iyulunda başlayacaq. Bu haqda Qiymətləndirmə və Milli İmtahanlar Mərkəzinin rəhbəri Sopo Qorqodze bildirib.

İlk imtahan iyulun 10-u peşə qabiliyyəti üzrə keçiriləcək. İmtahanlar 21 iyulda informasiya və kommunikasiya texnologiyaları imtahanı ilə başa çatacaq.

İmtahanların vaxtı:

- 10 iyul:**
 - Peşə qabiliyyəti.
- 11 iyul:**
 - Peşə qabiliyyəti.
- 12 iyul:**
 - Gürcü dili və ədəbiyyatı, riyaziyyat və təbiətşünaslıq (I-IV)
 - Təbiətşünaslıq (I-VI)
 - Gürcü dili və ədəbiyyatı (I-VI)
 - Riyaziyyat (I-VI)
- 17 iyul:**
 - Musiqi
 - Tarix
 - Coğrafiya
 - Vətəndaş təhsili
 - Gürcü dili və ədəbiyyatı (VII-XII)
- 18 iyul:**
 - Fizika
 - Riyaziyyat (VII-XII)

- Təsviri və tətbiqi incəsənət
- Kimya
- İdman

19 iyul:

- Biologiya
- İngilis dili - yazı hissəsi
- Rus dili - yazı hissəsi
- Alman dili - yazı hissəsi
- Fransız dili - yazı hissəsi
- Gürcü dili ikinci dil kimi - yazı hissəsi
- İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları - yazı hissəsi

20 iyul:

- İngilis dili - praktiki hissə
- Rus dili - praktiki hissə
- Alman dili - praktiki hissə
- Fransız dili - praktiki hissə
- Gürcü dili ikinci dil kimi - praktiki hissə

21 iyul:

- İnformasiya və kommunikasiya texnologiyaları - praktiki hissə

2019-cu ilin müəllimlər imtahanına 32 minə yaxın namizəd qeydiyyat olub. Onun 8 minə qədəri müəllim olmaq istəyi olanlar, 24 minə qədəri isə təcrübəçi müəllimlərdir.

Səhifəni hazırladı: Aynurə ƏLİYEVƏ

FRİDRİX BODENŞTEDTİN “ŞƏRQDƏ MİN BİR GÜN” ƏSƏRİ GÜRCÜ DİLİNDƏ

Gürcü yazıçısı və tərcüməçisi Akaki Qelovani 1923-cü ildə anadan olmuşdur. 14 yaşında ikən onun ilk əsərləri dərc olunub. Mestiya Pedaqoji Texnikumunu bitirəndən sonra Tbilisi Dövlət Universitetinin filologiya fakültəsində təhsilini davam etdirmişdir. 1953-cü ildən onun şeirləri, hekayələri və romanları müntəzəm şəkildə dərc olunmağa başlayır. İlk kitabı Henrix Heynenin “Seçilmiş lirikası”nın tərcüməsi 1954-cü ildə nəşr olunmuşdur. “Svan balladaları” (1963), “Epiqramlar” (1966) şeirlər toplusu, “Kül dönmüş şöhrət” (1961), “Şopenin ürəyi” (1961), “İşıq sütunu” (1965), “Tetnulday”, (1971), “Svanetin ağ papağı” (1976) romanlar, hekayələr və sair əsərlər onun qələminə məxsusdur. O, eləcə də

İ.Höte, F.Şiller, H.Heyne, H.İbsen, S.Svayq, A.Qrifus, Apolonios Rodisel və başqalarının əsərlərini tərcümə etmişdir.

Onun dünya incəsənəti korifeyləri barədə yazdığı “Əbədi yaşar incəsənət” kitabı diqqətə layiqdir (1996). Akaki Qelovaninin şəxsi arxivi Milli Əlyazmalar Mərkəzində qorunub saxlanılır. Arxivi onun törəmələri 2009-cu ildə mərkəzə ianə ediblər. 1983-cü ildə onun tərəfindən geniş tərtib olunmuş “Mifologiya lüğəti” mühüm və çox vacib əsərdir. Burada müxtəlif dillərlə əlaqədar məsələlər və terminlər asan və anlaşılıq dil ilə izah olunub. Bu kitab geniş oxucu kütləsi üçün və məsələ ilə maraqlanan insanlar üçün nəzərdə tutulub. Akaki Qelovani bir sıra esse, очерк, populyar broşuraların müəllifidir.

Onun “Hucabi – Gürcü məbədi” hekayəsi beş dilə tərcümə olunmuşdur.

Akaki Qelovani 1996-cı ildə dünyasını dəyişmişdir.

Maraqlı haldır ki, onun gürcü dilinə tərcümə etdiyi və ön söz yazdığı tanınmış alman yazıçı və alimi Fridrix Bodenştedtin “Şərqdə min bir gün” əsəri 1965-ci ildə nəşr olunmuşdur.

Fridrix Bodenştedtin adı ilə sıx bağlı olan Azərbaycanın klassik şairi Mirzə Şəfi Vəzəh barəsində Akaki Qelovaninin kitaba yazdığı ön sözün Azərbaycanlı oxucular üçün maraqlı olacağını nəzərə alaraq tərcümə edib sizin ixtiyarınıza verirəm.

Hörmətlə: Mirzə MƏMMƏDOĞLU

(Əvvəli ötən sayda...)

“Ey gəncəli müdrik Mirzə Şəfi! Yeni xəyalımda surətli canlanırsın. Sənin sözlərin həqiqət oldu, bizə vəd etdiklərinin hamısı həyata keçdi. Sənin nəğmələrin bizim qız-gəlinlərimizin ürəklərində özünə yuva tapdı. Sənin adın Qərb dünyasında şərəflə səsləndi”.

Bodenştedt 1850-ci ildə “Min bir gün”ün ilk nəşrində belə yazırdı. On beş il keçdi və Mirzə Şəfinin nəğmələrinin uğurlarından başı gicəllənən bu adam növbəti nəşrində bu sözləri çıxartdı. Füzulinin şeirini isə (“Molla, yaxşıdır şərab”) Mirzə Şəfinin adına yazdı və bildirdi ki, budur onun yeganə şeiri, onu da alman dilinə dəqiq tərcümə etmişdir. Aydın ki, bununla yalnız öz xidmətini alqalır, etibarını itirirdi.

Hər halda kim idi Mirzə Şəfi? “Min bir gün”ün bu əsas qəhrəmanı elə sağlığındaca nağıl dumanına bürünərək bir çox mühakimə mövzusunə çevrilib və hər halda bu nə türkdür, nə farsdır, 1796-cı, ya da 1805-ci ildə Gəncədə doğulmuş (Azərbaycan mənbələrində doğum tarixi 1794-cü il göstərilir – M.M.) və elə orada-cə 1852-ci ildə, təxminən 50 yaşında dünyasını dəyişmiş (Halbuki, Berje 60 yaşında dünyasını dəyişdiyini güman edir) böyük Azərbaycan şairi, müdrik, müəllim, kəlif, maarifçi, real şəxs – Mirzə Şəfi Vəzəhdur. (Həqiqətdə isə Mirzə Şəfi Tiflisdə dünyasını dəyişmiş və indiki Nəbatat bağında dəfn olunmuşdur – M.M.)

Mirzə Şəfi memar oğludur və özü də poetik söz memarıdır. Gəncliyindən fanatiklərə gültür, keçmişin görkəmli qərbi, istərsə də şərqli şair-mütəfəkkirləri kimi Tanrıya və onun qulağı kəşik xidmətçilərinə qarşı mübarizə aparır, azadlığı tərənnüm edir və gənc Mirzə Fətəli Axundova xeyirxahlıq təsiri göstərir. Ona deyir: “Mirzə Fətəli, elmləri təhsil almaqda məqsədin nədir? Sən də riyakar və şarlatanımlıq istəyirsən?” Axundov sən demə, həmin vaxt niyyətdən əl çəkir və şairliyin tikanlı yolunu seçir. Böyük həmvətənlisi gəncəli müdrik onu elə qabaqcadan tanıyıb: “Fətəli qərbi gənc idi, ondan nəşə böyük şeylər gözləyirdilər”.

1840-cı il sentyabrın 17-də Tiflis gimnaziyasında müəllimlik dərəcəsinin verilməsi üçün açıq şəkildə Mirzə Şəfini tatar dili üzrə sınaqdan keçirirlər. Bir çox maneələri aşmalı oldu. General Qolovinin özünün növbəti il təsdiqi olana kimi, müəllim olaraq icazə verilənə kimi, özü də gimnaziyaya deyil, qəza məktəbinə buraxıldılar ki, burada da altı il qaldı. Bu illər Tiflisdə fəaliyyət göstərdiyi vaxtlar “Divani-hikmət” yaradır, nəğmə oxuyur, yazır, sevir, oxucunu azadlığa doğru çağırır, müstəbidlərə gültür, həyat sevgisi ilə yanan nəğmələr məcmuəsini – qiymətli əlyazmasını hədiyyə olaraq öz gənc şagirdi və dostu, tərcüməsinə də Lev Tolstoyun

heyran olduğu (1880-ci ildə) Bodenştedtə verir.

Mirzə Şəfinin iradsız təsir qüvvəsi müasirlərinə böyük idi və illah da ki, ona qarşı elə onun öz şeirlərinə məftun olan camaatın, ilk növbədə isə elə onun öz həmvətənlərinin son dövrlərə kimi göstərdiyi diqqətsizlik qəribədir. Onun tanış və tanış olmayan şagirdləri, ilk növbədə əcnəbilər – Fridrix Bodenştedt, Vilhelm Harniş, Fridrix Rozen və başqaları birbaşa bu həddindən artıq güclü şairin və müdrikin, söhbətçilin qarşısında baş əyir. Bizi bu günə qədər onun müdrikiyi, həyat eşqi ilə isinən müdrik “sağlam realizmi” (şeyr söyləməkdir) məftun edir. Mirzə Şəfi dünya şöhrətinə layiqdir və yenə də artıq belə hörmətə malikdir. Doğrudur, oriyentalist Adolf Berjeyə tiffisli molla Əhməd onu da deyib ki, Mirzə Şəfi heç bir zaman şair olmayıb və öz ölkəsində də onu şair kimi tanıyırdılar, lakin şairin bütün həyatı boyu güldüyü, tənə elədiyi hiyləgər mollalara inanmağımıza nə əsasımız vardır?

1870-ci ildə elə həmin Berje ələmə bəyan elədi: “Bu gözəl nəğmələrin müəllifi Mirzə Şəfi deyil, Bodenştedtdir”. Bir az bundan öncə Bodenştedtin özü öz mistifikasiyasının (daha doğrusu, mistifikasiyaya başladı) üzərindən pərdəni götürdü: “Mirzə Şəfinin bu nəğmələri tərcümələr deyildir və onların özlərinin mövcudluğuna görə yalnız mənə minnətdar olmalıdırlar”. Bu, ehtiyatlı və ikimənalı bəyanatdır: Şair aşkarcasına şeirləri mənimləməyə ərək edə bilmir və deyişi elə açıq ki, çıxış yolu olsun: Halbuki, yalnız tərcüməçi olsam da, bununla da onları unudulmaqdan xilas etdim və müəllifin adını ələmə yaydım. Bu isə doğrudan da onun xidmətidir. 17 il keçir və özünün müəllifliyini daha qətiyyətlə təsdiqləyir. Berjenin dediyinə görə, “Bir qədər şərabı və tənəbəki kisəsini hər şeydən üstün tutan” Mirzə Şəfiyə qarşı istehza avazını daha da gücləndirir, “Şaffi” adını isə zarafatla götürərək qeyd edir ki, gəncəli müdrikin rahatlığı və sadəliyi üçün (Şaf-qoyundur: Düzgün yazılışı Safi ola bilərdi). (Mikayıl Rəfilinin “Mirzə Şəfi dünya ədəbiyyatında” adlı kitabında adın imitasiyası düzgün göstərilməyib: “İki i hərfini ona görə yazıbdır ki, Schaff alman sözündən səsləşmə ala idi”. Həqiqətdən isə əksinədir. Schaff-a iki i hərfi lazım deyildir. İmitasiya özünü daha çox onda əks etdirir ki, Bodenştedt Safi-ni Schaff-la əvəz edib – A.Q.)

Lakin belə halları zarafatla ötürə bilməzlər. Halbuki, Diogen kimi sadəlik edərək ibadətə ha belə yaxın getməyən, mollalara gülməli şairi qoyun kimi sırmaq çətin olardı. Adın poetik oyununda gizlənən onun poeziyasının sosial səslənmə alın yazısı olaraq şeirlərinin alman tərcüməsində qorunub saxlanıb.

Sensasiya baş verdi ki, bu da hamını heyran etdi. Budur, bu sensasiyanın digər cizgiləri.

1851-ci ildə (1850-ci ildə deyil) “Mirzə Şəfinin nəğmələrinin ilk nəşri 42 ildən sonra işıq üzünə görüb. 1893-cü ildə bu kitab artıq 145 dəfə nəşr edilib. Özünəməxsus olaraq bu, güman ki, dünya üzündə görünməmiş uğur idi. Heç bir şairə bunu görmək nəsib olmayıb. Bütün Almaniyada Daumer tərəfindən əla tərcümə olunan Hafiz dillərdə gəzirdi, lakin nə Hafizin, nə də Heynenin özünün belə bir uğuru olmayıb. Heynenin “Nəğmələr kitabı” təkrar olaraq yalnız on il gecikərək nəşr olunub. Şairin sağlığında isə, ümumiyyətlə, yalnız 13 dəfə nəşr olunub. Dərinliyinə və zərifiyinə görə də onun da hamı üçün əlçatan olmasına baxmayaraq əhəmiyyətini şagirdi də bilir. Sanki bütün əsr boyu adı olmayan nailiyyət davam edirdi. 1924-cü ildə “Mirzə Şəfinin nəğmələri”nin yüz yetmiş nəşri işıq üzünə görüb. Bütün mədəni millətlərin seçilmiş şairləri Heyne və Hafizin lirikasına rəqəbat aparan, o da ki, tək-cə dərd-siz-qəmsiz həyatın, şərabın və qadının vəsfi deyil, eləcə də dərinliyi və ciddiliyi ilə də, bu kitabın tərcümə olunmasına əl qoydular. 1887-ci ildə kitab artıq italyan, fransız, ingilis, çex, holland, isveç, ispan, portuqal, rus, macar, dani-marka, yunan, bütün slavyan və qədim yəhudi dilinə də tərcümə edilmişdir. Sensasiyalı uğur kurioz bəyanata səbəb oldu: “Mirzə Şəfinin nəğmələri, belə gözdən keçirin, tatar dilinə də tərcümə edilmişdir”. Artıq nə çarə! “Tatar” şair öz ölkəsində itdi, onu almanca tanıyırlar və bəlkə kimsə alman şairin tərcümə etdiyi kimi elə tatar dilinə tərcümə etdi. (Xaricdə bu günə kimi “Mirzə Şəfinin nəğmələri”ni “Şərqi şairləri manerasında” yazılmış kitab kimi, Bodenştedt isə bu nəğmələrin “müəllifi” olaraq hesab edirlər – A.Q.)

Kurioz da baş verdi ki, ona səbəb elə Bodenştedtin özü oldu. Görünür, ona belə yaxşı məlum olan ingilis ədəbiyyatı tarixini yada saldı, böyük şotland şairi Cems Makfersonun rolu onu heyran etdi. Xalq motivləri əsasında ölməz poemani düşünülmüş şairə – Osaniyə yazdı və mübahisəyə səbəb oldu ki, bu da onun ölümündən sonra başa çatdırıldı. Lakin “Osiani” – əla təqliddir. “Mirzə Şəfinin nəğmələri” də qismən təqliddir, lakin bu cür təqlid almanların Makfersonuna xeyirxahlıq gətirmirdi. Birincisi, şairlik istedadı ilə və fantaziyası ilə Bodenştedt Makfersona yaxın gedə bilməz və ikincisi də – Mirzə Şəfi Osiani də deyildir, real şəxsiyyətdir – Böyük Azərbaycan şairidir, realistidir. Budur, hanoverli Makferson bunu nəzərə ala bilmədi və Hesperidlər bağından oğurlanmış məhz elə onun bölüşdürülməsində almanlar və azərbay-

canlılar güman ki, heç bir zaman razılıq əldə edə bilmədi, qızıl almanı qoyub getdi.

Mirzə Şəfinin nəğmələrinin uğurunun əsası izah olunmalıdır. Bu nəğmələrdən canlandırıcı meh əsirdi, Almaniyaya müstəbidlərinin tutduğu kralığa Şərq bağ-bağatının ətrini gətirirdi və oxucu da dərin zülmətə daxil olan şüa kimi qəbul etdi.

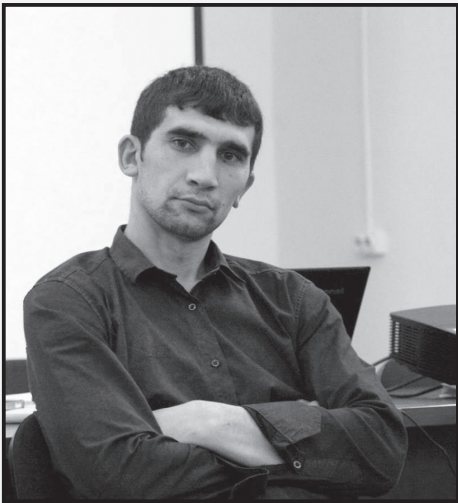
Alman poeziyasında şərq poeziyasının ilk qaranquşu Mirzə Şəfi olmayıb. Orada artıq Hafizi tanıyırdılar.

Hafiz fars dilində “hifz edici” deməkdir. Quranın hifz edilməsini nəzərdə tutur ki, bunu da böyük şirazlı, sən demə, əzbər bilirmiş. Lakin Qurandan qiymətli xəzinə də onun qəlbində saxlanılırdı.

Fars poeziyasının “şirin sözü” (şəkərləbi), öz xalqının böyük ədəbi zirvəsi, lap qocalmış halda doğma Şirazda 1389-cu ildə dünyasını dəyişmiş Şəmsəddin Məhəmməd Hafiz ilə almanlar ilk dəfə olaraq vyanalı oriyentalist fon Hammerin tərcümələri ilə tanış olublar. Höte bu tərcüməni 1815-ci ildə ələ keçirdi. Orta yaşlı veymarlı müdriki tamamilə məftun etdi. Ona Rayneyə səfəri, məftunedicisi Mariyananın (“Züleyxa”nın) məhəbbəti əlavə olundu və 1819-cu ildə artıq onun məşhur “Qərb-Şərq divanı” nəşr olundu ki, bunu da özünün əhəmiyyəti ilə, dərinliyi ilə, forma gözəlliyi ilə və əbədi gəncliyə doğru cəhdlərə görə “Faust”la yanaşı qoyurlar. Hafizin lirikası eləcə də sanki Hötenin tapşırığı ilə Hafizin bağlarına yollanan Platenə, Rukertə və Bodenştedtə xeyirxahlıq dostluq təsiri göstərmişdir. Hötenin “Divanı”, Platenin “Qəzəllər”, Rukertin “Brahmanların müdrikiyi” və Bodenştedtin “Şərqdə min bir gün”ü müdriklilik və məhəbbət, Şərq və Qərbin qardaşlıq abidələridir ki, bunlar da “Divan”dan 31 il sonra nəşr edilmişdir, o cümlədən isə – “Mirzə Şəfinin nəğmələri, epigon poeziyasının parlaq nümunəsi olaraq tanınan şeirlər toplusu.

(Davamı gələn sayda...)

MARNEULİ PARKLARINDA NƏ DƏRƏCƏDƏ İSTİRAHƏT ETMƏK MÜMKÜNDÜR

Marneulililər ailələri ilə birlikdə istirahət etmək və yaxud asudə vaxtlarını keçirmək üçün digər şəhərlərə üz tuturlar. Sakinlər əsasən Tbilisiyə, Rustaviyə gedirlər. Onlar öz zamanlarını həmin ərazilərdə yaradılan istirahət məkanlarında dəyərləndirirlər.

Bəs Marneulidə kifayət qədər istirahət məkanları və parklar varmı? Əlbəttə, az da olsa var. Ancaq həmin parklarda istirahət etmək nə dərəcədə mümkündür? Bu barədə qısa bir məlumat verməyə çalışacağıq.

Təəssüflər olsun ki, Marneulidə yaradılan parklar və istirahət məkanlarının baxımı bərbad vəziyyətdədir.

Məsələn, şəhərdə yeni salınmış və köhnə parklar mövcuddur. Elə parklar var ki, oturmaq var, ancaq günəşdən qorunmaq üçün ağac yoxdur və buna görə də günəşin altında oturmalı olursan. Eləsi də var ki, ağac var, oturmaq yoxdur. Elə parklara da rast gəlinir ki, parkın ətrafı zibillik, yağışlı havalarda palçıq olur, yaxud həmin parkın ərazisində çayxanalar yerləşir. İndi isə sizlərə Marneulidə olan parklar haqqında ayrı-ayrılıqda qısa məlumat verək.

Marneuli Mədəniyyət Mərkəzi ərazisindəki park.

Bu park Marneuli meriyasının qarşısında

yerləşir. Şəhərdə təşkil olunan bayram tədbirləri, müxtəlif tədbirlər əsasən bu parkda keçirilir. Parkın ərazisində ictimai-siyasi xadim, dramaturq Nəriman Nərimanovun büstü də yerləşir. Büstə yaxın ərazidə kiçik fəvvarə quraşdırılıb. Amma bu fəvvarə işləmir, fəvvarənin hovuzunda suya ancaq yağışlı havalarda rast gəlmək olar. Parkın ərazisində 4-5 oturmaq var. Həmin ərazidə uşaqlar üçün bir neçə atraksion da var ki, bunların işlədiyini nadir hallarda görə bilərsiniz.

Marneuli İctimai Kitabxanasının qarşısında yerləşən park.

Kitabxana tikilən zaman onun ətrafında marneulililər üçün kiçik istirahət parkı da salındı. Ətraf yaşıllaşdırıldı, zibil qutuları qoyuldu, oturmaq yerləşdirildi. Parkın ərazisində kiçik obyekt tikilib. Amma bu obyektin nə üçün tikildiyi məlum deyil. Sadəcə həmin tikilidən anbar kimi istifadə olunur. Bura tikilən zaman bildirilmişdir ki, obyekt gənclər üçün nəzərdə tutulub. Amma təəssüflər olsun ki, gənclər və sakinlər hələ də oradan istifadə edə bilmir.

9 Aprel parkı.

9 Aprel parkı Marneuli Təhsil Resurs Mərkəzinin qarşısında yerləşir. Bu parkda 1989-cu il 9 aprel tarixində Tbilisidə və 2008-ci il avqust müharibəsində həlak olan qəhrəmanların xatirəsinə abidə ucaldılıb. Hazırda həmin parkda 3-4 oturmaq olsa da bəziləri qırıqlıqdan tutulmuş çığırın bəzi yerlərində isə daş plitələri dağılıraq sıradan çıxıb. Siyasi partiyalardan birinin Marneuli qərargahı parkın ərazisində yerləşdiyindən, seçkilər zamanı və yay mövsümündə həmin parkın ərazisində məsələ qoyularaq çayxana kimi istifadə olunur.

"Ata Holding" idman kompleksinin qarşısında yerləşən park.

Bu park idman mərkəzi tikilən zaman salınıb. Park şəhərin mənzərəli yerində yerləşir. Parkın hər tərəfi həmişəyaşıl ağaclarla əhatə olunub. Parkın ərazisində daş oturmaq

və zibil qutuları yerləşdirilib. Parkın mərkəzində mərmərdən düzəldilmiş fəvvarə qurulub. Bu fəvvarə də işləmir. Fəvvarənin hovuzunda sudan başqa nə istəsən tapmaq olar.

Amerikalı Rayn Smit tərəfindən park salınması ideyası.

Amerikalı Rayn Smit Marneulidə uşaq parkının salınması üçün 2016-cı ildə yerli hakimiyyətə təkliflə müraciət etmişdir. Müraciətdə bildirmişdir ki, bələdiyyə ərazisində park salmaq istəyir və ona sadəcə torpaq sahəsi ayırsınlar. Smit öz xərçi ilə uşaq parkı salmağı planlaşdırırdı. O, istəyirdi ki, parkı Mixeil Cavaxişvilinin büstünün yerləşdiyi ərazidə salsın. Hətta o, bunun üçün layihə smetasını da hazırlamışdır. Amma Smitin bu təklifinə yerli hakimiyyət tərəfindən müsbət cavab verilməyə də, o, ruhdan düşmədi və park salmaq üçün cəhdlərini davam etdirdi. Təəssüflər olsun ki, Smit öz ideyasını həyata keçirə bilmədi. O, 2018-ci ilin iyun ayında istirahətə getdiyi Xada dərəsində ailəsi ilə birlikdə qətlə yetirildi. Bundan sonra bu ideyanın həyata keçirilməsi üçün Marneulidə fəaliyyət göstərən QHT-lər, gənclər və Smitin dostları imza toplayaraq yerli hakimiyyətə təkrar müraciət etdilər. Bələdiyyə isə bu dəfə müsbət cavab verərək, onlara alternativ torpaq sahəsi təklif etdi. Həmin torpaq sahəsi isə 3 saylı məktəblə üzübüz ərazidə yerləşir. Hazırda layihə üzərində işlər davam edir.

Cavaxişvili parkı.

Park yaxın vaxtlarda salınıb. Onu da xatırladaq ki, bu park salınan zaman oranın infrastrukturunu iki dəfə yenilənib. Bu parkın ərazisində həmişəyaşıl dekorativ kollar əkilib. Amma ağac yoxdur. Parkda fəvvarə də quraşdırılıb. Bu parkı digərlərindən fərqləndirən cəhət ondan ibarətdir ki, bu parkda oturmaq yoxdur. Park salınan zaman parkın ərazisində oturmaq quraşdırılmışdır. Amma zaman keçdikcə həmin oturmaq ya oğurlandı, ya da ki, qırıldı. Buna görə də sakinlər parka gəldiklərində ya ayaq üstə durmaq

məcburiyyətində qalırlar, ya da daş plitələrin üstündə oturlar. Bir qrup gənc tərəfindən bu parkın ərazisində uşaqların ayləncəsi və oturmaq quraşdırılması üçün 2017-ci ildə "Vətəndaş büdcəsinə" layihə yazılmışdır. Layihəyə bələdiyyə tərəfindən müsbət cavab verilsə də bu günə kimi heç bir iş görülməyib.

"Çay Evi"nin qarşısında yerləşən park.

Park "SOCAR" şirkəti tərəfindən inşa edilmiş "Çay Evi"nin qarşısında yerləşir. Bu parkın ərazisində milli ornamentlərlə bəzədilmiş kiçik fəvvarə də salınıb. Digər parklardakı fəvvarələrdən fərqli olaraq bu fəvvarə işləyir. Parkın digər hissəsində dahi şairlər Nizami Gəncəvi və Şota Rustavelinin abidələri də yerləşir. Digər parklardan fərqli olaraq bura hər gün təmizlənilir və parkdakı ağac və çiçəklərə qulluq edilir.

"Yenə də böyüyəcəklər" abidəsinin ətrafında yeni salınan park.

"Yenə də böyüyəcəklər" abidəsi Sovet İttifaqı zamanında ucaldılıb. Bu abidə Marneulinin simvoluna çevrilib. Hazırda həmin abidənin bərpası və ətrafının abadlaşdırılması işləri aparılır. Bu layihə üçün Marneuli bələdiyyəsi və mərkəzi büdcədən 994 848 ləri vəsait ayrılıb. Tender şərtlərinə görə, işlər 2019-cu ildə tamamlanmalıdır. Layihəyə əsasən, abidənin bərpası və istirahət parkının yaradılması işləri iki mərhələdə həyata keçiriləcək. 1975-ci ildə qoyulmuş abidə təmizlənmək və sıradan çıxmış hissə abidənin bədii-arxitektura kompozisiyası dəyişdirilməyəcək şəkildə bərpa ediləcək. Belə ki, "Yenə də böyüyəcəklər" abidəsi mədəni irs statusuna malikdir. Abidənin bərpasından başqa, ətrafında da bir neçə zonaya bölünmüş parkın salınması da planlaşdırılır.

İnanırıq ki, bu park da digərləri kimi, istifadəyə verildikdən sonra oturmaq qırıqlıq yoxa çıxmıyacaq və baxılaraq qorunacaq.

Amil Məmmədov, Marneuli radiosu

İKİNCİ KOSALI İSLAM MƏDRƏSƏSİNİN MƏZUNLARINA DİPLOMLAR VƏ SERTİFİKATLAR VERİLİB

İyunun 11-i İkinci Kosalı İslam Mədrəsəsində 2018-2019 tədris ilində mədrəsəni bitirən tələbələrin məzuniyyət proqramı təşkil olunub.

Çıxış edərək qonaqları salamlayan İkinci Kosalı İslam Mədrəsəsinin müdiri Natiq Əliyev mədrəsənin fəaliyyəti haqqında məlumat verib: "Kosalı İslam Mədrəsəsi 2000-ci ildən bu yana bir çox insanın könülünü və yolunu aydınlandırmış, dünya və axirətini qurtarmaq yolunda cəhd göstərmişdir. Bu günə kimi bir çox tələbəni məzun etmiş, bir çox gəncə tələbə adı qazandırmışdır. Mədrəsəmizdə dini dərslərlə bərabər gürcü dili, riyaziyyat, məntiq dərsləri də tədris olunur".

Sonra tədbirin aparıcılığını yerinə yetirmək üçün mədrəsənin müəllimi Vasif Cəfərova söz verilib.

Qurani-Kərimin tilavətindən sonra V.Cəfərov Bütün Gürcüstan Müsəlmanları İdarəsinin (BGMİ) müftisi Hacı Yasin Əliyevi çıxış etmək üçün kürsüyə dəvət edib.

"İkinci Kosalı İslam Mədrəsəsi böyük çətinliklərlə bu səviyyəyə gəlib çatmışdır. Ancaq mədrəsənin ölkəmizə və dinimizə böyük töhfəsinin olduğu danılmaz bir faktir. Bu müəssisədə təhsil və tərbiyə alan tələbələr getdikləri və fəaliyyət göstərdikləri yerlərdə İslamın gözəlliklərini, inceliklərini və bir nəzakət dini olduğunu davranışlarında və danışqlarında ifadə edirlər", - deyən müfti Y.Əliyev bu təhsil ocağının fəaliyyətində əməyi keçən hər kəsə, xüsusən də Gürcüstan dövlətinə, Gürcüstan Gənclərinə Yardım və Maarifləndirmə Təşkilatına (GYMD), Aziz Mahmud Hüdai Vəqfinə və şəxsən Osman Nuri Topbaşə təşəkkürünü bildirmişdir.

GYMD-nin sədri Musa Hacıyev də çıxış edərək İkinci Kosalı İslam Mədrəsəsinin bölgə üçün bir dəyər olduğunu və bölgədə baş alan radikalizmə qarşı mücadilə apardığını vurğulayıb.

Daha sonra BGMİ-nin şeyxi Hacı Ramin İgidov, Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Zaza Vaşakmadze, Azərbaycan Respublikasının Gürcüstandakı səfiri Dursun Həsənov, Türkiyənin Gürcüstandakı səfirinin dini məsələlər üzrə müşaviri Ahmed Erdem, Dini Məsələlər üzrə Dövlət Agentliyinin Kvemo Kartli bölgəsi üzrə nümayəndəsi Abay Paşayev, Ağsaqqallar Şurasının sədri İsak Novruzov, elm xadimi Mahmud Kamaloğlu, Gürcüstan Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Hüseyin Yusubov və valideyinlər adından Almaz Əlləzov çıxış ediblər.

Çıxışlardan sonra məzun olan tələbələrə diplomlar və sertifikatlar təqdim olunub.

Tədbirdə dövlət və təşkilat nümayəndələri, bölgələrdən gələn din xadimləri və ictimaiyyət nümayəndələri də iştirak ediblər.

QARDABANIDƏ 40 İNFRASTRUKTUR LAYİHƏ HƏYATA KEÇİRİLƏCƏK

Bu il Qardabani rayonunda 40 infrastruktur layihə həyata keçiriləcək. Bu barədə Qardabani bələdiyyəsində rayon icra başçısının müavini Revaz Eqadzenin rəhbərliyi altında keçirilən görüşdə bildirilib.

Toplantıda dövlətin maliyyələşdirdiyi kəndlərə dəstək proqramı çərçivəsində rayonda reallaşdırılacaq layihələr müzakirə olunub.

Bildirilib ki, Gürcüstan hökuməti Qardabaniyə həyata keçiriləcək layihələr üçün maliyyəni iki dəfə artıraraq 662 min ləri vəsait ayırıb. Layihələrə kəndlərdə yerləşən məktəb, stadion, bağça, mədəniyyət evləri, park və bağlarda təmir-bərpa işləri daxildir.

İnfrastruktur layihələrin icrasına iyunun 20-də başlanılacaq və avqustun 20-də yekun vurulacaq.

BU İL MARNEULIDƏ 7 YENİ MƏKTƏB TİKİLƏCƏK

Cari ildə Marneuli rayonunda 7 yeni məktəb binasının inşası, 21 məktəbdə isə təmir-bərpa işləri planlaşdırılıb.

Marneulinin meri Zaur Dərgallı, sakrebulo sədri Amiran Giorqadze və Marneuli resurs mərkəzinin rəhbəri Kənan Ömərrov məktəblərdəki vəziyyətlə tanış olublar.

Bildirilib ki, yeni məktəblər Candar, Sabirkənd, Tsopi, Şulaver, Qasımlı, Xuldərə, Kirovka və Kürdlər kəndlərində tikiləcək.

HAQQIN SÖZÜ – SÖZÜN HAQQI

15 İYUN 2019-CU İL/ №011 (91)

Yeni YOL

yeni_yol@mail.ru

İCTİMAİ QƏZET

იენი იოლი საზოგადოებრივი გაზეთი

qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur

GÜRCÜSTAN ÜZƏRİNDƏN YÜK DAŞIMALARI ARTIB

Bu ilin yanvar-aprel aylarında Gürcüstan ərazisi ilə daşınan yüklərin həcmi 11,9 milyon ton təşkil edib. Bu barədə Gürcüstanın İqtisadiyyat və Davamlı İnkişaf Nazirliyinin məlumatında bildirilir.

Məlumatla görə, bu, ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 0,3 milyon ton çoxdur.

Hesabat dövründə ölkə üzərindən daşınan yüklərin 8,4 milyon tonu avtomobil yollarının payına düşüb ki, bu da illik müqayisədə 0,1 milyon ton çoxdur. Gürcüstanın dəmir yolları vasitəsilə yük daşımalarının həcmi isə illik müqayisədə 0,1 milyon ton artaraq 3,4 milyon tona çatıb. Hava nəqliyyatı ilə daşınan yüklərin həcmi isə illik müqayisədə 1,1 milyon ton artaraq 7,1 milyon tona bərabər olub.

Dəniz limanı və terminalları va-

sitəsilə isə, ümumilikdə, 5,3 milyon ton yük daşınıb. Batumi və Poti limanlarından emal olunan TEU konteynerlərinin sayı 182 363 ədəd təşkil edib ki, bu da illik müqayisədə 49 194 ədəd çoxdur.

Bu ilin ilk dörd ayı ərzində ölkədə daşınan sərnişinlərin ümumi sayı 119,6 milyon nəfər təşkil edib ki, bu da illik müqayisədə 3,5 milyon nəfər çoxdur. Sərnişinlərin 117,4 milyon nəfəri avtomobil yolları, 0,8 milyon nəfəri dəmir yolu, 1,4 milyon nəfəri isə hava nəqliyyatı vasitəsilə daşınıb.

QONŞU ÖLKƏLƏRDƏN NƏ ALIRIQ VƏ NƏ SATIRIQ

Türkiyə Gürcüstanın böyük ticarət tərəfdaşı olaraq qalır. 2019-cu ilin yanvar-aprel aylarında Gürcüstanın xarici ticarət dövriyyəsi 3 859.600 ABŞ dolları təşkil edib.

Ölkənin böyük ticarət tərəfdaşları Türkiyə (525.1 milyon ABŞ dolları), Rusiya (446.6 milyon ABŞ dolları) və Azərbaycandır (362.1 milyon ABŞ dolları).

2019-cu ilin yanvar-aprel aylarında Gürcüstandan Türkiyəyə ən çox ixrac olunan trikotaj məhsulu olub, onun ixracı 14.5 milyon dollar təşkil edib. 2-ci yeri poladdan yarım-fabrikatlar tutub – 14 milyon dollar, 3-cü yerdə isə ixracı 7.7 milyon dollar təşkil edən dəmir ərintiləri olub. 4-cü yerdə 7.1 milyon dollarla mis filizləri və konsentratları, 5-ci yerdə

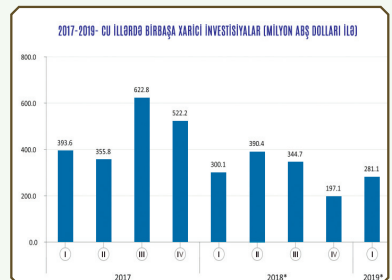
isə 4.5 milyon dollarla kostyumlar, dəstlər, kişilər üçün trikotaj geyimlər olub.

İdxala gəldikdə isə 2019-cu ilin yanvar-aprel aylarında idxal olunan məhsullar arasında 1-ci yerdə bahalı dərman preparatları olub ki, medikamentlərin idxalı 29 milyon dollar təşkil edib. 2-ci yerdə 16.3 milyon dollarla yüngül avtomobillər, 3-cü yerdə 13 milyon dollarla metal konstruksiyalar, 4-cü yerdə 11.6 milyon dollarla tekstil, 5-ci yeri isə idxalı 10.6 milyon dollar təşkil edən məftillər, kəbellər tutub.

STATİSTİKA XİDMƏTİ: 2019-CU İLİN BİRİNCİ RÜBÜNDƏ BİRBAŞA XARİCİ İNVESTİSİYALAR 6,3% AZALIB

Milli Statistika Xidmətinin məlumatına əsasən, 2019-cu ilin birinci rübündə birbaşa xarici investisiyalar (Foreign Direct Investment) 2018-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 6,3% azalıb.

Göstəricilərə görə, cari ilin birinci rübündə cəmi 281.1 milyon ABŞ dolları həcmində investisiya həyata keçirilib. Statistika Xidmətindən qeyd ediblər ki, FDI-n azalmasına maqistral boru kəmərinin inşası layihəsinin başa çatması və bir neçə

müəssisənin Gürcüstan rezidentinin mülkünə keçirilməsi səbəb olub.

Ən çox birbaşa xarici investisiya 2019-cu ilin birinci rübündə kom-

munal, personal və sosial xidmətlər sektorunda həyata keçirilib və 139.8 milyon ABŞ dolları təşkil edib. İkinci yerdə 42.7 milyon ABŞ dolları ilə maliyyə sektoru, üçüncü yerdə isə 28.6 milyon ABŞ dolları ilə nəqliyyat sektoru durur.

Ən çox investisiya 133.2 milyon ABŞ dolları İrlandiyadan daxil olub. Sonra 42.4 milyon ABŞ dolları ilə Birləşmiş Krallıq, üçüncü yerdə isə 22.5 milyon ABŞ dolları ilə ABŞ durur.

KEÇMİŞ MÜDAFİƏ NAZİRİ YENİ HƏRƏKAT YARADIB

Gürcüstanın keçmiş müdafiə naziri İrakli Okruaşvili "Qalib Gürcüstan" adlı yeni müxalifət hərəkatının təqdimatını keçirib.

Okruaşvili ilə birlikdə yeni hərəkatı Milli forumun keçmiş sədri Qubaz Sanikizde, Gürcüstan Ali Məhkəməsinin keçmiş sədri Kote Kemulariya və parlamentin sabiq üzvü Valeri Gelbaxiani təqdim ediblər.

Okruaşvilinin təqdimatda bildirdiyinə görə, yeni hərəkat bütün Gürcüstan üzrə tərəfdarlarının səfərbərliyinə başlayır və oktyabrda böyük qurultay keçirəcək.

Xatırladaq ki, İ.Okruaşvili 2004-2006-cı illərdə Gürcüstanın müdafiə naziri olub. O, Saakaşvilinin ən yaxın silahdaşı olub, lakin 2007-ci ildə Gürcüstanda müxalifət partiyasının yaradıldığını elan edib və Saakaşvilinin ünvanına ciddi ittihamlar səsləndirərək onu avtoritarizmde günahlandırıb və bundan sonra korrupsiyada ittiham olunaraq həbs edilib.

Həbsdən sonra o, müraciət edərək, prezidentin ünvanına səsləndirdiyi ittihamlardan imtina edib və zəminə azadlığa buraxılıb. Daha sonra isə Gürcüstanı tərk edib və Fransada siyasi sığınacaq alıb.

2008-ci ildə məhkəmə onu rüsvətçuluğa görə qiyabi olaraq 11 il müddətinə həbs cəzasına məhkum edib.

Okruaşvili Gürcüstana 2012-ci ildə qayıdıb, tezliklə onun üzərindən bütün ittihamlar götürülüb, məhkəmənin hökmü ilə ləğv edilib.

ÖTƏN İLİN AVQUSTUNDAN BU İLİN İYUNUNA QƏDƏR 849 NƏFƏRƏ GÜRCÜSTAN VƏTƏNDAŞLIĞI VERİLİB

2018-ci ilin avqustundan 2019-cu ilin iyun ayının 6-na qədər 849 nəfərə Gürcüstan vətəndaşlığı verilib. Bu barədə Gürcüstanın ədliyyə nazirinin birinci müavini Mixeil Sarceladze parlamentin Diaspor və Qafqaz məsələləri komitəsinin iclasında bildirib.

Onun sözlərinə görə, həmin dövrdə 1065 şəxsin Gürcüstan vətəndaşlığını alması ilə bağlı müraciəti təmin olunmayıb.

Hesabat dövründə Gürcüstan vətəndaşlığının saxlanması ilə bağlı 5565 müraciət daxil olub ki, onların 3372-si təmin olunub, 637 şəxs isə imtina cavabı alıb.

M.Sarceladze bildirib ki, vətəndaşlığın bərpa olunması ilə bağlı daxil olan 2967 müraciətin isə 1482-si təmin edilib.

TBİLİSİ ŞƏHƏRİNİN BAYRAĞI VƏ GERBİ DƏYİŞƏ BİLƏR

Tbilisi şəhərinin bayrağı və gerbi dəyişə bilər. Bu haqda İPN-ə Dövlət Heraldika Şurasının Dizayn və Analitika Xidmətinin rəhbəri Davit Çxeidze bildirib.

Onun sözlərinə görə, paytaxtın bugünkü bayrağı və gerbi heraldika qanunlarına uyğun deyil.

"70 bələdiyyənin gerbi heraldik prinsipləri tam qorumaqla başa çatıb, ancaq Tbilisinin bayrağı və gerbi heraldika qanununa uyğun deyil. İndi meriya və sakrebulo yeni gerb və bayrağın yaradılması üzərində çalışır. Komissiya artıq yaradılıb və prosesə başlamılıb. Emir Burcanadzenin hazırladığı emblem qalacaq. Amma gerb və bayraq yenidən yaradılacaq. Əsas heraldika qaydasıdır. Ağ fonda, gümüşü fonda qızıl simvol təsvir edilib, bu, qanunun tam pozulmasıdır. Yeganə istisna isə İsa Məsihin Yerusəlim xaçının simvoludur. Mütəəsir dünya bu simvola riayət edir. Çünki ağ və qızıl rəngin bir-birinə toxunması qəbul edilməzdir. Paytaxtın bayrağında birbaşa bu təsvir edilib. Ona görə də, çoxları üçün aydın deyil ki, niyə belə bayrağımız var, amma 1989-cu ildə bu bayraq yaradılanda həmin dövr üçün bu böyük uğur idi, çünki bayraqda xaç təsvir olunmuşdu. Sovet zamanı xaç təsvir olunmuş bayraq nailiyyət idi, ancaq bu gün bu, qanuna uymur", - deyir D.Çxeidze bildirib.

GÜRCÜSTANA İDXAL OLUNAN MƏDƏNİ SƏRVƏTLƏR İDXAL RÜSUMUNDAN AZAD OLUNACAQ

Gürcüstana mədəni sərvtlərin ölkəyə idxalına tətbiq olunan rüsumun ləğv olunacağı gözlənilir. Bu təşəbbüs Gürcüstanın Prezident Administrasiyasında muzey kolleksiyaları və mədəni sərvtlərin qorunması mövzusunda həsr olunmuş görüşdə dəstəklənib.

Prezident Salome Zurabişvili bildirib ki, mədəni sərvtlərin idxal rüsumundan azad olunması muzey fondlarının zənginləşməsi və yenilənməsinə şərait yaradacaq.

Müvafiq təklif ölkə parlamentinə təqdim olunacaq.

Görüşdə Gürcüstanın təhsil, elm, mədəniyyət və idman nazirinin müavini Mixeil Giorqadze, Gürcüstan parlamentinin təhsil, elm və mədəniyyət komitəsinin sədri Mariam Caşi, digər dövlət qurumlarının nümayəndələri, mütəxəssislər və elm adamları iştirak ediblər.

Təsisçi:

"Gürcüstan Gənclərinə Yardım və Maarifləndirmə Təşkilatı"

Redaktor:
Azər Musaoglu
Yayım Direktoru:
Hacı Bəkiroğlu
Qrafik dizayn:
Elsevər Əhmədov

ÜNVAN: Qardabani şəh., Kolxoz küç. 4
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
EMAIL: yeni_yol@mail.ru

Redaksiyaya gələn əlyazmalar geri qaytarılmır və onlara rəy verilmir. Mütəliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.